

Gespreksnotitie gemeente Amsterdam ten behoeve van het rondetafelgesprek Drogsbeleid (commissie V&J en VWS), 3 oktober 2011

Geachte leden van de commissies VenJ en VWS,

In navolging van de kabinetsbrief van 27 mei jl. over het drogsbeleid (Kamerstuk 24 077, nr. 259), treft u bij deze de gespreksnotitie van de gemeente Amsterdam ten behoeve van de hoorzitting. In de kabinetsbrief staan de maatregelen uit het regeerakkoord beschreven. Evenals het kabinet heeft Amsterdam het doel om ernstige overlast in relatie tot cannabisgebruik tegen te gaan, criminaliteit te bestrijden en onze jongeren te beschermen tegen drugsmisbruik en de negatieve gevolgen voor de gezondheid. Echter, met name de twee volgende maatregelen uit het Regeerakkoord hebben - indien zij als landelijke blauwdruk opgelegd worden - nadelige gevolgen voor een lokaal bestuur als Amsterdam en creëren een probleem in plaats van een oplossing:

- De invoering van de wietpas voor meerderjarige inwoners van Nederland.
- Het afstandscriterium van 350 meter tussen scholen en coffeeshops.

Het advies van de commissie Van de Donk bevestigt dat de situatie in Amsterdam anders is dan die bijvoorbeeld in de grensstreek. Hier zullen, juist door de verschillen in de aard van de problematiek, standaard maatregelen en blauwdrukken weinig effectief zijn. De burgemeester is op verzoek van de Amsterdamse gemeenteraad in overleg getreden met de minister over de aangekondigde maatregelen. De uitkomst van dit overleg is nog niet bekend.

a. Landelijke invoering van de wietpas biedt niet altijd en overal een oplossing

De invoering van de wietpas leidt niet in heel Nederland tot oplossingen van die specifieke problemen waar het kabinet aan refereert. Ter illustratie:

- Ernstige overlast door cannabistoerisme en grootschalige omzetten door de shops zijn in Amsterdam niet aan de orde. De situatie in Amsterdam is niet vergelijkbaar met die in de grensgebieden. Daar is het probleem dat toeristen voornamelijk komen voor de coffeshop. In Amsterdam bezoekt een kwart van de toeristen ook een coffeshop maar dit is tijdens een meerdaags bezoek aan de stad. De overlast zoals bij de grensstreek van bijvoorbeeld verkeersoverlast rond coffeeshops is er in Amsterdam dan ook niet.
- Het invoeren van de wietpas geen geschikte maatregel omdat het andere problematiek in de hand werkt. Zo zal het weigeren van de toegang aan bijvoorbeeld toeristen volgens ons slechts beperkt leiden tot een daling van het aantal toeristen. Wel zullen zij dan genoodzaakt zijn hun softdrugs op straat te kopen. Dit leidt tot toename van straathandel (die vaak gepaard gaat met beroving), gezondheidsrisico's, ernstige overlast en criminaliteit. Op straat is geen onderscheid tussen hard en softdrugs, op straat wordt niet gecontroleerd op leeftijd. De Amsterdamse inzet is niet om het gebruik door toeristen te faciliteren, maar om dit gebruik in goede banen te leiden.
- Ook Nederlandse gebruikers zullen slechts beperkt een Wietpas aanschaffen. Uit onderzoek van de gemeente Amsterdam onder 1214 coffeshopbezoekers blijkt dat als een pasjessysteem wordt ingevoerd, slechts 30% van de bezoekers zich registreert. Bijna een kwart gaat zelf wiet kweken of het direct kopen van een teler. Ongeveer een kwart zegt op een andere plek hasj of wiet te gaan kopen, bijvoorbeeld via thuisbezorgers of op straat.

Amsterdam streeft ook naar beheersing van het aantal coffeeshops. Zo wordt in bijvoorbeeld het Wallengebied (76 coffeeshops) gewerkt aan een flinke vermindering van het aantal. Invoering van een wietpas werkt volgens Amsterdam echter averechts bij het tegengaan van overlast en criminaliteit.

b. Afstandscriterium: bescherming van de jeugd?

Het afstandscriterium zal naar verwachting weinig effect hebben als oplossing voor de geschetste problematiek.

- De kabinetsmaatregel om 350 meter afstand aan te houden tussen coffeeshops en scholen voor voortgezet en middelbaar onderwijs leidt tot een halvering van het aantal coffeeshops in Amsterdam. Dit houdt in dat van de 222 coffeeshops op basis van een digitale meting de helft zou moeten verdwijnen. Het onderzoek dat het

Centraal Bureau voor de Statistiek onlangs publiceerde over het effect van het afstandscriterium (dat dit tot een landelijke afname van 58 coffeeshops zou leiden) gaf dan ook een onjuist beeld.

- De relatie tussen afstand van de coffeeshops en cannabisgebruik onder jongeren op scholen is niet wetenschappelijk gevalideerd. Onbekend is wat de grondslag is voor deze maatregel.
- Jongeren mogen niet in een coffeeshop komen, hier wordt streng op toegezien. Bij overtreding kan overgegaan worden tot het sluiten van een coffeeshop.
- Invoering van het afstandscriterium zal een dermate grote afname van het aantal coffeeshops tot gevolg hebben, dat er een grote druk ontstaat op de coffeeshops die wel open blijven. De vraag van meerderjarige bezoekers blijft gelijk, maar het aanbod daalt.
- Wij verwachten dat het invoeren van afstandscriterium (net zoals de wietpas) juist ongecontroleerde straathandel nabij scholen in de hand werkt. Oncontroleerbaar in de zin van illegale handel en van gezondheidsrisico's.

Lokale aanpak werkt zonder blauwdruk

Amsterdam pakt de problematiek rond coffeeshops effectief aan door een juiste mix van repressie en preventie. Met het project Emergo, dat met het Rijk wordt uitgevoerd, en het Coalitieproject 1012 wordt de criminaliteit rond de coffeeshopbranche stevig aangepakt. De gemeente weet het instrument Bibob al geruime tijd doeltreffend in te zetten.

Met betrekking tot de bescherming van schoolgaande jeugd is preventie en voorlichting van essentieel belang naast de aanpak van drugsgerelateerde overlast. Meer inzet op weerbaar maken van de schoolgaande jeugd helpt natuurlijk het best. In samenwerking met de scholen in het voortgezet onderwijs worden al flinke stappen gezet via het lokale programma "De Gezonde school en Genotmiddelen".